

EUROPEJSKIE

DNI POLSKI SPLOT

DZIEDZICTWA

7-8/14 -15.09

INFORMATOR

województwo lubuskie

województwo lubuskie

miejsowości biorące udział w EDD 2019

Wschowa → 8-11

Biecz → 12-14

Bogdaniec → 15

Bojadła → 16-17

Brody → 18

Czerwieńsk → 19

Gorzów Wielkopolski → 20

Krosno Odrzańskie → 21

Łęknica → 22-25

Międzyrzecz → 26

Nowa Sól → 27-28

Nowe Kramsko → 29

Ochla → 30

Słońsk → 31

Stary Kisielin → 32

Sulechów → 33

Szprotawa → 33

Świdnica → 34-35

Świebodzin → 36

Trzebiechów → 37

Wschowa → 38

Zielona Góra → 39-40

Złotnik → 41

Żagań → 42

Żary → 43-44

Szanowni Państwo,

obchodzone w Polsce od ponad 25 lat Europejskie Dni Dziedzictwa są ważnym wydarzeniem kulturalnym i społecznym. Ich znaczenie polega głównie na integrowaniu społeczeństw poszczególnych krajów Starego Kontynentu wokół idei ochrony dziedzictwa kulturowego, rozumianego jako wspólne, ponadczasowe dobro wszystkich narodów Europy. Mają one także wymiar edukacyjny, gdyż przybliżają obywatelom problematykę ochrony tego dziedzictwa, ułatwiając dostęp do zabytków i tzw. kultury wysokiej. W obchodach Europejskich Dni Dziedzictwa uczestniczą wszystkie państwa członkowskie Rady Europy. Polska włączyła się do tej akcji w 1993 r. jako jeden z 50 krajów biorących w niej udział.

Obchody Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce - organizowane na różnych szczeblach samorządu terytorialnego - stwarzają niepowtarzalną okazję do promocji lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego. Celem tych obchodów jest bowiem propagowanie zasad ochrony zabytków i opieki nad nimi, zwrócenie uwagi na bogactwo i różnorodność kultur oraz umacnianie kulturalnych więzi lokalnych ponad podziałami społecznymi i administracyjnymi. Europejskie Dni Dziedzictwa są najważniejszą imprezą o zasięgu ogólnopolskim i imponującym rozmachem (2 tysiące wydarzeń kulturalnych, blisko 500 miejscowości, około 300 tysięcy uczestników), propagującą w społeczeństwie idee ochrony dziedzictwa kulturowego jako misji pokoleniowej. W trakcie niezliczonej liczby imprez organizowanych w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa, w sposób niekonwencjonalny i atrakcyjny zarazem, prezentowane są zabytki, będące świadectwem materialnej i niematerialnej spuścizny historycznej i kulturowej regionów, której poznanie jest ważnym elementem kształtowania tożsamości społeczności lokalnych.

Wydarzenia kulturalne odbywające się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa cieszą się coraz większym zainteresowaniem i poparciem władz samorządowych, instytucji

kultury organizacji społecznych oraz osób prywatnych. Z każdym rokiem coraz mocniej wpisują się w świadomość społeczną Polaków, a przy tym stają się ważnym narzędziem edukacji w sferze ochrony dziedzictwa narodowego. Europejskie Dni Dziedzictwa są znakomitą sposobnością do budowania kapitału społecznego oraz podnoszenia poziomu wiedzy na temat wartości lokalnego dziedzictwa, a także rozwoju partycypacji społecznej na rzecz dobra wspólnego.

Tegoroczna 27 edycja obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa organizowanych w dniach 7-8 i 14-15 września 2019 roku przebiegać będzie pod hasłem *Polski spłot*, wpisując się w założenia Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022 upamiętniającego 100 rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości, w nawiązaniu do hasła *Niepodległa dla wszystkich* przyświecającego ubiegłorocznym obchodom. Jest to temat bardzo szeroki, dający możliwość przygotowania atrakcyjnej oferty kulturalnej skierowanej do jak najszerszego kręgu odbiorców. Projekt EDD adresowany jest do wszystkich grup społecznych i wiekowych, niezwiązanych zawodowo z zabytkami. Ich naczelną ideą, od początku istnienia, jest wolny wstęp na wszystkie wydarzenia, co w naturalny sposób eliminuje problem wykluczenia niektórych środowisk z dostępu do dóbr kultury, ze względu chociażby na bariery ekonomiczne. W realizację tego projektu angażują się przedstawiciele wielu profesji, organizacji i instytucji związanych z opieką nad zabytkami. Na szczeblu centralnym koordynatorem Europejskich Dni Dziedzictwa jest Narodowy Instytut Dziedzictwa, który co roku wydaje wojewódzkie informatory z programem wydarzeń, dostępne zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej, rozpowszechniane w miejscach aktywności publicznej, anonoszące organizowane w danym województwie atrakcje kulturalne, a także popularyzujące polskie zabytki oraz polską historię. Nawet po wielu latach są one swoistym kompendium wiedzy o dziedzictwie kulturowym w poszczególnych regionach kraju.

Piotr Gliński

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szanowni Państwo,

tegoroczne Europejskie Dni Dziedzictwa w Polsce odbywają się pod hasłem: *Polski splot*. Wydarzenia wpisujące się w hasło przewodnie, mają za zadanie przybliżać ich uczestnikom proces kształtowania i scalania się granic Polski po 1918 roku, po latach zaborów. Wierzę, że tegoroczny temat święta stanie się inspiracją dla organizatorów i uczestników do realizacji ciekawych wydarzeń, będących motywacją do poznawania dziedzictwa kulturalnego naszego pięknego regionu.

Dbałość o niezwykle skarby, jakim jest dorobek materialny i duchowy minionych pokoleń, należy do podstawowych zadań państwa w dziedzinie kultury. Zachowywanie pomników przeszłości, stanowi dowód szacunku dla własnej historii oraz przywiązania do wartości, które najbardziej cenili nasi przodkowie.

Region lubuski ze swoją wielowiekową tradycją, z całym bogactwem architektury sakralnej i świeckiej, pochodzącej ze wszystkich epok, od średniowiecza po czasy współczesne, dostarcza ożywczej inspiracji wszystkim zwiedzającym. Województwo lubuskie obfituje w wiele atrakcji, które pozostawiają niezapomniane wrażenia. Są tutaj takie miejsca, których nie można opisać w kilku słowach. Trzeba je po prostu zobaczyć i na własne oczy przekonać się o ich wartości. Nasz region obfituje w miejsca niezwykle, pełne spokoju i ciszy. Mnogość lasów, jezior i pomników przyrody jest czymś unikatowym. Miejsca naturalne i niesamowite, ukazujące historię od zupełnie innej strony, gdzie bez przeszkód można się zatrzymać, zadumać i zapomnieć choć na chwilę o całym świecie.

Gorąco zachęcam wszystkich Państwa do udziału w Europejskich Dniach Dziedzictwa oraz do odwiedzenia naszego regionu tak bogatego w wyjątkowe miejsca. Życzę wielu niezapomnianych wrażeń oraz pomysłów, dzięki którym jeszcze skuteczniej będziemy mogli ochraniać skarby naszej lokalnej historii.

Władysław Dajczak
Wojewoda Lubuski

Szanowni Państwo,

zapraszam do udziału w tegorocznych Europejskich Dniach Dziedzictwa. Tym razem będziemy mieli okazję poznać historię miejsc poprzez pryzmat hasła *Polski splot*. Jak zauważają organizatorzy EDD – państwo polskie, to istna mozaika utkana ze splotów wielu tradycji oraz regionów etnograficznych. Lubuskie zajmuje tu szczególne miejsce. To przecież ziemie poddane wyjątkowemu przeplataniu się różnych dziejów i mieszania kultur. Panowali tu Piastowie. W kolejnych stuleciach Ziemia Lubuska trafiła pod wpływ niemieckie i pruskie. Dziś jest Polska. Niepodległa. Jednak samych Jej początków te tereny nie pamiętają, bo nie mogą...

Współczesne *splatanie* Lubuszan, na dobre rozpoczęło się po zakończeniu II wojny światowej. Wszyscy jesteśmy skądś, niewielu ma tutaj groby swoich pradziadów. Nadal jesteśmy też młodym województwem, budującym swoją tożsamość, swój region. Mam nadzieję, że podczas spotkań w ramach EDD, odkrywając nieznaną dotąd fakty związane z kształtowaniem się tu Niepodległej, nabiorą Państwo chęci do zgłębienia lub przypomnienia sobie o wielu innych turystycznych propozycjach związanych z regionem. Zróżnicowana przeszłość historyczna pozwala bowiem zwiedzać Lubuskie na wiele sposobów, a naszym sztandarowym produktem jest Lubuski Szlak Wina i Miodu.

Nie sposób nie wspomnieć o tutejszych mieszkańcach, którzy żyjąc w mieszanke kultur, do tego na terenach przygranicznych, stworzyli nowoczesne i wielokulturowe miejsce – najbardziej otwarte i tolerancyjne w Polsce. Umiejętność bycia razem w tej różnorodności to nasz największy potencjał. Jedność w wielości to My! Zapraszam do odkrywania Lubuskiego. Nasze gościnne progi czekają.

Elżbieta Anna Polak
Marszałek Województwa Lubuskiego

Szanowni Państwo,

zachęcam do uczestnictwa w wydarzeniach, zorganizowanych w zabytkach na terenie naszego województwa, w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa. Szczególnie gorąco polecam ogólnopolską inaugurację 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa, która odbędzie się 7 września we Wschowie.

Wschowa jest ważnym pod względem kulturowym miastem na mapie Polski. Na uwagę zasługuje zarówno dobrze zachowany układ przestrzenny średniowiecznego ośrodka lokacyjnego, jak i Nowego Miasta oraz przedmieść. Świadectwem bogatej historii królewskiego miasta są zabytki, kształtujące jego malowniczą sylwetę, m.in. średniowieczny kościół farny, klasztor franciszkanów (z 1644 r.), obwarowania miejskie, kamienice mieszczańskie i budowle użyteczności publicznej. Wyjątkowym dziedzictwem polskiej reformacji jest luterński kościół (1604 r.) – Kripplein Christi (Żłobka Chrystusa) i Staromiejski Cmentarz Ewangelicki (1609 r.).

Ogólnopolska inauguracja 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa i towarzyszące jej wydarzenia stworzą możliwość bliższego poznania historii Wschowy i zaprezentowania potencjału jego mieszkańców, koncentrującego się wokół materialnego i niematerialnego dziedzictwa. Będzie to także okazja do przybliżenia najcenniejszych zabytków naszego regionu w ich szerokim europejskim kontekście. Zaplanowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa wydarzenia, podczas których zabytki otworzą swoje podwoje, będą służyć edukacji historycznej, kulturowej oraz integracji społeczności lokalnych wokół problematyki ich ochrony. Zapraszam wszystkich zainteresowanych, aby podczas wrześniowych weekendów odwiedzili zarówno te bliższe, jak i dalsze miejsca naszego regionu.

dr Barbara Bielinis-Kopeć
Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków

Szanowni Państwo,

jestem niezmiernie dumny z faktu, że mogę zaprosić Państwa na ogólnopolską inaugurację 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa do Wschowy – miasta z wielowiekową historią.

Tegoroczne hasło *Polski splot*, nawiązujące do historii odbudowy Polski po okresie zaborów, doskonale obrazuje dawne życie mieszkańców naszego miasta. Chociaż Wschowa, miasto królewskie, po odzyskaniu niepodległości nie znalazła się w granicach Polski, to przez lata spletała się tutaj kultura, tradycja i życie kilku narodów: Polaków, Niemców oraz Żydów, którzy żyjąc obok siebie, ubogacali przez lata Polskę. Po tej koegzystencji zostało wiele wyjątkowych pamiątek, wpisanych w krajobraz naszego miasta i gminy, które warto zobaczyć. Zachęcam Państwa do poznania ich.

Europejskie Dni Dziedzictwa to nie tylko inauguracja, ale przede wszystkim setki wydarzeń w całym kraju i tysiące na terenie całej Europy. Cieszę się, że Wschowa od lat silnie wpisuje się w te wydarzenia, pełniąc m.in. rolę koordynatora regionalnego, a teraz stając się miejscem ogólnopolskiej inauguracji. To efekt pracy wielu lat Muzeum Ziemi Wschowskiej – placówki, która codziennie doskonale prezentuje historię naszego miasta i regionu. Wszystkich otwartych na niebanalne historie i poznanie wielokulturowości naszego narodu zapraszam do Wschowy, nie tylko w dwa pierwsze weekendy września, ale każdego dnia. Jestem pewny, że zarówno program 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa, jak i mnogość zabytków oraz oferta naszego muzeum sprawią, że wizyta we Wschowie będzie dla Państwa prawdziwą przygodą.

Konrad Antkowiak
Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa

7-8 września

Wschowa gospodarzem Ogólnopolskiej Inauguracji 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa

wykład, prelekcja,
wystawa, warsztaty,
zwiedzanie, koncert

Wschowa – miasto powiatowe w województwie lubuskim otworzy swą historyczną przestrzeń podczas EDD.

Zapraszamy na wydarzenia towarzyszące ogólnopolskiej inauguracji 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa:

7 września | sobota

10.00 msza Św.

11.00 prezentacja organów, **Adam Olejnik** Zakład Organmistrzowski Ars Organum Kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika we Wschowie (pl. Farny)

Wykłady:

15.30 Park-obraz. Park Mużakowski w Łęknicy zabytek na liście UNESCO, dr **Anitta Maksymowicz**, Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze

16.00 Park kulturowy Grodzisko w Wicinie, **Alina Jaszewska**, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich

16.30 Osady na wyspach Jeziora Sławskiego – zanikające dziedzictwo archeologiczne, **Bartosz Tietz**, Muzeum Ziemi Wschowskiej
Sala Rajców (I piętro) w Ratuszu

14.30-20.00 wystawa *Ubiór i uzbrojenie z czasów panowania króla Jana III Sobieskiego*, repliki ze zbiorów **Wiesława Wojciechowskiego**

Sala gotycka (parter) w Ratuszu

prezentacja wydawnictw na stoiskach LWKZ, SNAP, PTTK, Czas A.R.T., Towarzystwo Historyczne Ziemi Międzyrzeckiej
parter w Ratuszu

14.30-20.00 wystawa polsko-niemiecka *Młode spojrzenie na stare – pałace i dwory w Polsce i Niemczech. Uczniowskie fotografie*

Muzeum Ziemi Wschowskiej, pl. Farny 3

17.00 prezentacja dokumentów królewskich ze zbiorów Archiwum Państwowego w Zielonej Górze na wystawie stałej pt. *Na wierność Rzeczypospolitej – królewskie miasto Wschowa – jego rozwój i znaczenie w dziejach państwa polskiego*, dr **Tadeusz Dzwonkowski**, Archiwum Państwowe w Zielonej Górze; **Dariusz Czwojdrak**
Muzeum Ziemi Wschowskiej, pl. Farny 3

18.00 wykład: *Marcin Rożek (1885-1944) – projekty i realizacje*. Oprowadzanie kura-torskie po wystawie *Od Marcina Rożka do Ivana Meštrovicia. Utracone i niezaistniałe projekty w przededniu II wojny światowej*, **Przemysław Wojciech**
Muzeum Ziemi Wschowskiej, pl. Zamkowy 2

19.00 *Tajemnice wschowskich domów* (spacer), **Dariusz Czwojdrak**, Muzeum Ziemi Wschowskiej, **Katarzyna Owoc-Kochańska**, Stowarzyszenie Czas A.R.T.
Muzeum Ziemi Wschowskiej, pl. Zamkowy 2

21.00 spektakl *W Lapidarium miasta Pani*, teatr CKiR, reż. **Grzegorz Dolaciński**
Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, ul. Spokojna 1

20.00 prezentacja publikacji *Kronika wschowskich bernardynów*, w oprac. dr. **Alojzego Pańczaka** OFM, prof. UZ dr hab. **M. Tureczek**, **J. Łojko** Stowarzyszenie Czas A.R.T.

Kościół pw. św. Józefa Oblubieńca NMP we Wschowie, ul. Niepodległości

14.30 SCENA przy Ratuszu

→ zespół Sygnalistów Myśliwskich Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Karola Kurpińskiego we Wschowie

→ rozstrzygnięcie konkursu Muzeum Ziemi Wschowskiej *Jak smakuje dziedzictwo?*

→ promocja kolorowanki *Związani kolorem – ziemia wschowska dla małych i dużych*, spotkanie z autorką – **Joanną Hanć**, Stowarzyszenie Czas A.R.T.

→ Zespół Regionalny Nowe Lotko i Kapela Dudziarska z Bukówca Górnego

→ Zespół Pieśni i Tańca im. Michała Krechowca z Krzepielowa

→ Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia we Wschowie, koncert Polski splot

→ chór *Cantate Deo* ze Sławy

→ chór *Kantylena* Uniwersytet Trzeciego Wieku Wschowa

→ *Wschowa w kadrze* – filmowe realizacje uczniów I LO we Wschowie

→ koncert zespołu *Cocotier* – Fabryka Kultury, Stowarzyszenie Czas A.R.T.

Rynek

15.00-18.00 zabawy z robotem dla dzieci
Pokażemy Photonowi Wschowę

→ wystawa fotografii *Reminiscence* – *Oko obiektywu na tropie interesujących detali architektonicznych Wschowy i okolic*
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wschowa, pl. Farny 3

OGRODY KULTURY I EDUKACJI – zaułki i skwery w obrębie starego miasta, Stowarzyszenie Czas A.R.T.

16.00-20.00

→ gra miejska dla dużych i małych *Wschowskie opowieści*, ZHP Komenda Hufca we Wschowie, start przy wejściu do Ratusza

→ *Podwórko Wyobraźni*, zabawy z autorскими bajkostworami i sztuka tworzenia słowem MuBaBaO (Muzeum Baśni, Bajek i Opowieści)

→ warsztaty tkackie – **Honorata Weihs**

→ warsztaty graficzne – **Magdalena Birut**, Muzeum Ziemi Wschowskiej

→ warsztaty ceramiczne – **Alina Kowalska**, pracownia Niebieski Fartuch

→ warsztaty kaligrafii – **Izabela Matuszewska**

14.30-20.00 twórczość uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej

14.30-20.00 wystawa fotografii **Piotra Dziełakowskiego** i prezentacja filmu *Pół me-
tra życia*

Nadleśnictwo Włoszakowice, Rynek

→ orkiestra podwórkowa *I to jest właśnie to ze Wschowy*

→ wystawa planszowa *Wschowski Syjon* – *z dziejów wschowskiej parafii luterańskiej od XVI do XVIII w.*, Stowarzyszenie Czas A.R.T.

→ prezentacja filmu *Wschowa na Drodze św. Jakuba*
pl. Farny 3

→ warsztaty kukiełkowe (stroje dawnych mieszczan) – **Hanna Billert**

→ warsztaty plastyczne (mozaika) – **Joanna Hanć**, promocja, kolorowanki *Zwierzani kolorem* – *ziemia wschowska dla małych i dużych*, spotkanie z autorką

19.00-21.00 instalacja artystyczna *ATLAS* i muzyka na żywo – **Dawid Gąsiorek** – artysta multimedialny
skwer przy kościele Żłóbka Chrystusa

→ obóz rycerski, prezentacja kunsztu rycerskiego pod murami miejskimi – Rota św. Judy Tadeusza (Bractwo Rycerskie)
mury miejskie przy wejściu na pl. Zamkowy

8 września | niedziela

9.00 Klubowy Rajd Cyklistów *Fundacje Nimfy Kęszyckiej*, Stowarzyszenie Turystyczne Ziemi Wschowskiej, Wschowski Inkubator Potencjału – od LOTTOWA jazda, kilometry dla Wschowy
zbiórka przy ul. Kopernika 7

9.30 piesza wędrówka Drogą św. Jakuba, trasa Wschowa – Przyczyna Górna, Stowarzyszenie Czas A.R.T. i Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce
zbiórka pod kościołem farnym

10.30 oprowadzanie *Kościół w Przyczynie Górnej. Dzieje i sztuka*, **Barbara Ratajewska, Marta Małkus**,
Kościół w Przyczynie Górnej

ORGANIZATORZY:

- Muzeum Ziemi Wschowskiej
- Stowarzyszenie Czas A.R.T.
- Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków
- Narodowy Instytut Dziedzictwa
- Gmina Wschowa
- Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie

Wschowa t 655407461

@ eddlubuskie@gmail.com ▶ www.muzeum.wschowa.pl

PARTNER:

→ Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

7 września

Gmina Brody - to powiew historii i piękno przyrody

gawęda, opowieść

18.00-20.00 zapraszamy do biblioteki w Bieczu, gdzie odbędzie się spotkanie z mieszkańcami i harcerzami. Atrakcją będzie tradycyjne ognisko rozpalone na bezpiecznym terenie wraz z gawędami i opowieściami o Gminie Brody oraz wspólnie śpiewanymi pieśniami patriotycznymi.

Gmina Brody położona jest w województwie lubuskim, w północnej części powiatu

żarskiego. Posiada walory naturalne, kompleksy leśne, jeziora i stawy rybne, żyzne gleby, a także warunki sprzyjające turystyce i agroturystyce. Na jej terenie znajduje się kompleks pałacowo - parkowy Promnیتza-Bruhla z XVII w., brama miejska z 1753 r., kościół barkowy w Bieczu z 1721 r. i wiele innych ciekawych miejsc, które warto zobaczyć.

ORGANIZATOR:

→ Gminna Biblioteka Publiczna w Brodach

☎ 683712564 @ bibliotekabrody@wp.pl

7-8 września

1000 lat dolnołużyckiej wioski Biecz

wykład, prelekcja, wystawa,
wycieczka, spacer

7 września | sobota

15.00 zapraszamy na wkład dr **Jarosława Lewczuka** na temat znaczenia Bieczy w archeologii i historii

15.00 zapraszamy na spacer po Bieczu

8 września | niedziela

15.00 zapraszamy na spacer po Bieczu

16.00 zapraszamy na wkład *niespodzianka*

Organizatorzy zapewniają tłumaczenie w języku niemieckim oraz poczęstunek.

Pierwszy raz o Bieczu wspomniano w dokumentach z 1316 r. Osada należała do jednej z najstarszych rodzin dolnołużyckich – rodziny von Wiedebach, w której to rękach pozostała nieprzerwanie aż do roku 1945. Na przestrzeni wieków Biecz dzielił barwne losy Dolnych Łużyc, będąc pod panowaniem królów czeskich, elektorów saskich oraz królów pruskich. W czasach saskich miejscowość posiadała żywe związki z Rzeczpospolitą Polską, czego dowodem były m.in. małżeństwa członków rodu Wiedebach z polskimi szlachciankami. Po upadku powstania listopadowego Biecz gościł powstańców udających się na emigrację.

Miejsce: 68-343 Brody, Oficyna zachodnia pałacu w Bieczu, Biecz 11.

ORGANIZATOR:

→ Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Oddział w Zielonej Górze

Biecz 11, 68-343 Brody, ☎ 602653069

@ biurotonz@gazeta.pl

PARTNER:

→ Sołectwo Biecz

15 września

Spółecznicy dla pałacu, pałac dla spółeczników

15.00-17.00 zapraszamy do Pałacu w Bieczu na spotkanie dotyczące społecznego zaangażowania na rzecz ochrony zabytków.

W programie:

→ otwarcie wystawy *Historia wyrzeźbiona w kamieniu* **Tomasz Niemiec** - Brody/Pförtchen *Virtual Museum*

→ prelekcje:

- *Spółeczna opieka nad zabytkami dawnej i dziś* - **Arkadiusz Gutka**, Stowarzyszenie Region Łużyce

- *Znaczenie społęcznej opieki nad zabytkami w systemie ochrony zabytków* - dr **Barbara Bielini-Kopeć**, Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków

- *Projekt Brody/Pförtchen Virtual Museum jako przykład polsko-niemieckiej współpracy w zakresie ratowania wspólnego*

wykład, prelekcja, wystawa,
zwiedzanie

dziedzictwa przez społeczników - **Tomasz Niemiec** i **Frank Henschel**

- *Chcieć to móc, czyli krótka historia ratowania pałacu w Bieczu* - **Arkadiusz Gutka**, Stowarzyszenie Region Łużyce i Fundacja Ochrony Zabytków Monumenta Poloniae.

Pałac w Bieczu został wzniesiony pierwotnie jako dwór obronny w XVI w. Należał do 1945 roku do rodziny von Wiedebach. Niezniszczony w czasie II Wojny Światowej pałac użytkowany był jako Wiejski Dom Kultury, magazyn Biblioteki Wojewódzkiej, a od 1983 r. stanowi własność prywatną. Na początku 2018 roku na mocy porozumienia z właścicielem i wierzycielem zdewastowany pałac przejął w użytkowanie Fundacja Ochrony Zabytków Monumenta Poloniae. Fundacja przeprowadziła liczne prace porządkowe oraz remontowe w celu ratowania zabytku przed unicestwieniem.

ORGANIZATORZY:

→ Stowarzyszenie Region Łużyce i Fundacja Ochrony Zabytków Monumenta Poloniae

Biecz 10, 68-343 Brody t 505425122

@ region.luzyce@gmail.com ▶ www.fundacja-monumenta.pl ▶ www.schloss-beitzsch.de

7 września

Spacer obywatelski

wycieczka, spacer

15.00-18.00 zapraszamy na przechadzkę ulicami Bogdańca, podczas której mieszkańcy zwiedzają historyczne punkty miejscowości. Spacerowi towarzyszyć będzie komentarz pana **Eugeniusza Cytlaka**, członka Towarzystwa Miłośników Ziemi Bogdanieckiej.

Będzie to już druga edycja inicjatywy, która spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców Gminy Bogdaniec. Tym razem, zgodnie z sugestiami naszych czytelników, wydarzenie zostanie zorganizowane w sobotę. Wraz z przewodnikiem odwiedzimy m.in. dworzec kolejowy (z 1857 r.), poznamy zabytki Doliny Trzech

Młynów, a także poznamy pierwszą siedzibę władz miejscowości Düringshof.

ORGANIZATOR:

→ Gminna Biblioteka Publiczna w Bogdańcu

66-450 Bogdaniec, ul. Dworcowa 5 t 601499595

@ biblioteka@bogdaniec.pl ▶ www.bibliotekabogdaniec.pl

14 września

Pałac w Bojadłach jako istotny element szlaku kulturowego *Pałace i parki Środkowego Nadodrza*

wykład, prelekcja,
zwiedzanie

12.00 zwiedzanie obiektu z przewodnikiem

13.30 wykład *Barokowy Pałac w Bojadłach jako istotny element szlaku historyczno-kulturowego Pałace i parki Środkowego Nadodrza* – dr **Aneta Kamińska**, prezes Fundacji Pałac Bojadła.

Pałac w Bojadłach to jedna z najwspanialszych rezydencji późnobarokowych Ziemi Lubuskiej oraz historycznego Dolnego

Śląska. Ten wyjątkowej urody obiekt jest istotnym elementem historycznego szlaku kulturowego *Pałace i parki Środkowego Nadodrza*, promującego cenne zabytki rezydencjonalne regionu.

Pałac w Bojadłach zbudowany został ok. 1700 r. i przebudowany w 1735 r. przez rodzinę Kotwiczów (von Kottwitz), która w latach 60. XVIII w. zleciła również wykonanie wystroju fasady w stylu rokoko czym wartość artystyczna tego wystroju decyduje

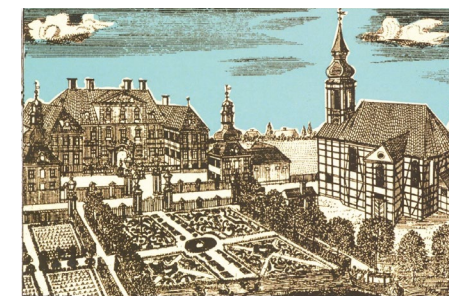

o przynależności obiektu do grupy znaczących realizacji fryderycjańskiego rokoka. Na unikatowe założenie składa się pałac, park, dwie malownicze kordegardy, dwie oficyny, domek ogrodnika oraz folwark. Układ przestrzenny założenia zachował się do dziś w niezmienionej formie od XVIII w.

Zabytkiem opiekuje się Fundacja Pałac Bojadła, która podejmuje wszelkie możliwe działania by uchronić obiekt przed postępującą degradacją. Przez ostatnie cztery dekady ten niezwykle zabytek stopniowo niszczał, rozkradany i dewastowany. Fundacja chce przywrócić mu dawną świetność i blask oraz kulturotwórczą rolę oraz uczynić z niego miejsce otwarte i przyjazne.

Podczas Europejskich Dni Dziedzictwa możliwe będzie zwiedzanie wystawy pt. *Rezydencje Środkowego Nadodrza i ich*

słynni mieszkańcy (kurator: dr **Katarzyna Adamek-Pujso**). Wystawa prezentuje – za pomocą materiałów ikonograficznych w formie reprodukcji (plany, mapy, karty pocztowe, grafiki, fotografie rodzinne, korespondencja) – historie zabytków, słynnych osób zamieszkujących pałac oraz przedmioty związane z życiem codziennym. Na ekspozycji pokazane są rozproszone na co dzień obiekty, znajdujące się w różnych kolekcjach państwowych i prywatnych.

ORGANIZATOR:

→ Fundacja Pałac Bojadła

66-130 Bojadła, ul. Kościelna 1 t 664800342

@ fundacja@palacbojadla.org • www.palaceiparki.pl

14 września

Podróż po zabytkach i ciekawych miejscach Gminy Brody

spotkanie z twórcą

12.00-14.00 zapraszamy mieszkańców Gminy Brody we wrześniu na spotkanie z lokalnym pasjonatem historii, które odbędzie się w Gminnej Bibliotece Publicznej w Brodach.

Gmina Brody położona jest w województwie lubuskim, w północnej części powiatu żarskiego. Posiada walory naturalne, kompleksy leśne, jeziora i stawy rybne, żyzne gleby, a także warunki sprzyjające turystyce i agroturystyce. Na jej terenie znajduje się kompleks pałacowo-parkowy

Promnity-Bruhla z XVII w., brama miejska z 1753 r., kościół barkowy w Bieczu z 1721 r. i wiele innych ciekawych miejsc, które warto zobaczyć.

ORGANIZATOR:

→ **Gminna Biblioteka Publiczna w Brodach**

68-343 Brody, ul. Kilińskiego 9 t 683712564

@ bibliotekabrody@wp.pl » www.bibliotekabrody.wixsite.com

6 września

Nasz Dom Polska i mała ojczyzna Czerwieńsk

wykład, prelekcja

10.00-11.30 zapraszamy na prelekcję poświęconą kształtowaniu się granic Polski po 1918 r. ze szczególnym uwzględnieniem losów lokalnej ojczyzny Czerwieńsk.

z Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Czerwieńsku.

Prelekcja na tle wystawy poświęcona kwestiom krajowym autorstwa Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Stefana Roweckiego **Grota** w Czerwieńsku mgr **Marka Olczyka** i Punktu Zamiejscowego w Zielonej Górze IPN Oddział w Poznaniu mgr **Krzysztofa Mazura**. Część drugą o tematyce lokalnej poprowadzą dr **Przemysław Góralczyk** i dr hab. **Daniel Koteluk**

ORGANIZATOR:

→ **Miejsko-Gmina Biblioteka Publiczna w Czerwieńsku**

66-016 Czerwieńsk, ul. Zielonogórska 43b t 683219046

@ mgbp_czerwiensk@wp.pl » www.czerwiensk.naszabiblioteka.com

PARTNER:

→ **Zespół Szkół w Czerwieńsku**

GORZÓW WIELKOPOLSKI

W BIBLIOTECE PUBLICZNEJ

IM. ZBIGNIEWA HERBERTA
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

ZAPRASZA NA WYSTAWĘ PT.

KRESOWA MOZAIKA

6-20 września

Kresowa Mozaika

wystawa

10.00-17.00 zapraszamy na wystawę prezentującą książki i reprodukcje starych widoków miejsc na Kresach Wschodnich, ukazując mozaikę wielu kultur i tradycji, które złożyły się na dziedzictwo państwa polskiego po odzyskaniu niepodległości. Dziedzictwo, które jest jednocześnie bogactwem

dużej części społeczeństwa zamieszkającego po wojnie tereny zachodniej Polski. Na wystawę prezentowaną w gablotach składają się książki, prasa, wydawnictwa ikonograficzne, które są częścią kolekcji Kresowian, zgromadzonych w WiMBP w Gorzowie Wielkopolskim.

ORGANIZATOR:

→ Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta
w Gorzowie Wielkopolskim

66-400 Gorzów Wielkopolski, ul. Sikorskiego 107 t 957277071

@ g.kostkiewicz@wimbp.gorzow.pl ▶ www.wimbp.gorzow.pl

KROSNO ODRZAŃSKIE

14 września

Marsz po historię

wycieczka, spacer

11.00-15.00 zapraszamy na spacer pt. *Marsz po historię* mający na celu przybliżenie historii prawobrzeżnej części miasta Krosna Odrzańskiego po 1945 roku.

zostaną na zwiedzanie nowej siedziby biblioteki oraz obejrzenie prezentacji multimedialnej prezentującej zdjęcia miejsc, budynków oglądanych podczas marszu.

Wyruszymy z ul. Podgórnej przy schodach do Parku Tysiąclecia prawobrzeżnej części miasta Krosna Odrzańskiego po 1945 r. Zobaczymy jakie zmiany spotkały poniemieckie budynki, obiekty, miejsca oraz jak rozbudowała się tzw. górna część miasta. Około godz. 14:00 uczestnicy spaceru zaproszeni

ORGANIZATORZY:

→ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Krośnie Odrzańskim

→ Oddział Wojskowy PTTK w Krośnie Odrzańskim

t 512756504 @ biblioteka.krosno@wp.pl

7 września

Narodowe Czytanie

lekcje muzealne, biblioteczne

12.00-16.00 zapraszamy na *Narodowe Czytanie* w plenerze. Nowele polskie będą czytać osoby zaproszone i chętni mieszkańcy przy podkładzie muzycznym w tle.

ORGANIZATOR:

→ Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji
68-208 Łęknica, ul. Wojska Polskiego 2 t 788045473
@ info@oksir.pl ▶ www.oksir.pl/contact/

14 września

Wspólnie dla historii i natury w Parku Mużakowskim

gra miejska, terenowa, questing

11.00-17.00 zapraszamy rodziny, młodzież i dorosłych do aktywnego poznawania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego naszego regionu. Dla ciekawych proponujemy udział w polsko-niemieckiej grze terenowej na terenie Parku Mużakowskiego. Podczas gry terenowej będzie można sprawdzić swoją wiedzę na temat historii naszego

terenu i dziedzictwa przyrodniczego. Każdy uczestnik otrzyma mapę z wyznaczonymi punktami, w których czekać będą zadania do wykonania. Po wykonanym zadaniu uczestnik otrzyma pieczętkę. Za wykonanie wszystkich zadań organizatorzy przewidują nagrody. Na zakończenie zabawy odbędzie się ognisko.

ORGANIZATORZY:

→ Narodowy Instytut Dziedzictwa Pracownia Terenowa Park Mużakowski w Łęknicy

→ Stowarzyszenie Geopark Łuk Mużakowa

t 506364492 @ pracownia.leknica@nid.pl

PARTNER:

→ Stowarzyszenie Geopark Łuk Mużakowa

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POL

28 września

Lubusko-Saksoński Rajd Rowerowy po Łuku Mużakowa

rajd, zwiedzanie

10.00-16.00 rajd ma formułę zlotu gwiazdowego z kilkoma trasami rowerowymi biegnącymi po Łuku Mużakowa po polskiej i niemieckiej stronie, z metą i zakończeniem w Łęknicy.

Zadaniem imprezy jest integracja transgraniczna braci turystycznej, promocję i edukację dziedzictwa kulturowego i geologicznego Geoparku Łuk Mużakowa oraz promocję zdrowego stylu życia.

ORGANIZATOR:

→ Oddział PTTK Powiatu Żarskiego

Początek rajdu: Łęknica, ul. Wybrzeżna, Punkt Informacji Turystycznej

Geoparku Łuk Mużakowa ☎ 698472500

@ ipoczta@zary.pttk.pl ▶ www.zary.pttk.pl

28 września

Polsko-niemieckie warsztaty plenerowe - historia i natura

spotkanie z twórcą, spacer, warsztaty, wycieczka

11.00-18.00 zapraszamy na *Polsko-niemieckie warsztaty plenerowe - historia i natura* warsztaty kreatywne połączone ze spacerem po terenie historycznej szkółki, po ścieżce pomologicznej. Inspiracją jest regionalne dziedzictwo kulturalne i naturalne.

Warsztaty mają korzystać z naturalnych materiałów pozyskanych z przestrzeni Parku

Mużakowskiego, w szczególności z historycznej szkółki oraz z technik artystycznych, które są obecnie rzadko używane. Dzieci, młodzież i dorosłych zapraszamy do wzięcia udziału w warsztatach tworzenia papieru czerpanego z elementami natury, warsztatach gliny, warsztatach pieczętki z roślin oraz spacerze edukacyjnym po ścieżce pomologicznej.

ORGANIZATOR:

→ Narodowy Instytut Dziedzictwa Pracownia Terenowa

Park Mużakowski w Łęknicy

☎ 506364492 @ pracownia.leknica@nid.pl

▶ www.nid.pl

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

7-8 września

Makaty, kilimy i inne tkaniny barwne

wystawa, zwiedzanie

9.00-15.00 zapraszamy na wystawę, której celem jest prezentacja unikatowych w skali województwa lubuskiego eksponatów z działu etnografii i sztuki Muzeum Ziemi Międzyrzeskiej im. Alfa Kowalskiego.

rzadkie pasy kontuszowe, które obok karabeli, były najważniejszym akcesorium stroju polskiego, a także ręcznie robione tkaniny, które nie tracą swojego piękna pomimo upływu lat.

Wystawa eksponowana będzie w salach Muzeum Ziemi Międzyrzeskiej im. Alfa Kowalskiego. Zaprezentowane zostaną kilimy, makaty, serwety, chodniki, haftowane ręczniki i inne tkaniny dekoracyjne, które wyszły z rąk znakomitych ludowych tkaczek. Dodatkowo zobaczyć będzie można bardzo

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Ziemi Międzyrzeskiej im. Alfa Kowalskiego

66-300 Międzyrzesz, ul. Podzamcze 2 t 957421850

@ mczmuzeum@poczta.onet.pl » www.muzeum-miedzyrzesz.pl

6 września

Polacy na frontach II wojny światowej – *First to fight*

wystawa

17.00-19.00 zapraszamy do obejrzenia wystawy o zasługach i ofiarach żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej.

Ekspozycja przypomina o wysiłku militarnym Polaków na wszystkich frontach II wojny światowej. Państwo polskie przez całą wojnę nieprzerwanie istniało jako podmiot prawa międzynarodowego, członek koalicji antyniemieckiej i prawny reprezentant ludności i terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrazem dążeń do niepodległości była odbudowa sił zbrojnych w okupowanym kraju (w konspiracji w ramach Służby Zwycięstwu Polski, Związku Walki Zbrojnej, Armii

Krajowej) oraz regularnych jednostek armii polskiej we Francji, a następnie w Wielkiej Brytanii, a także w ZSRS w latach 1941-1942. Wystawa oddaje hołd żołnierzom sił zbrojnych RP walczącym zarówno w kraju, jak i na obczyźnie u boku żołnierzy z Wielkiej Brytanii, USA, Kanady, Australii, Francji, Nowej Zelandii i Południowej Afryki. Pamiętamy zarazem o trudnym losie tych, którym przyszło walczyć poza siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej na froncie wschodnim: w formacjach wojskowych stworzonych przez Związek Sowiecki i w pełni podporządkowanych dowództwu sowieckiemu.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Miejskie w Nowej Soli

67-100 Nowa Sól, ul. Muzealna 20 t 608633539

@ muzeum.pr@nowasol.net » www.muzeum-nowasol.pl

16 września

Od bramy do bramy - warsztaty terenowe w ramach projektu Koalicje dla Niepodległej

warsztaty, zwiedzanie,
zajęcia edukacyjne

9.00-13.00 zapraszamy na warsztaty, które poprzedzone zostaną spotkaniem z fotografem w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym. Omówiom zostaną podstawowe zasady fotografowania budynków i pomników.

W ramach zajęć plenerowych uczestnicy wyznaczą 10 najciekawszych architektonicznie punktów w najstarszej części Nowej

Soli oraz rozplanują przebieg ścieżki dydaktyczno-historycznej. Historię proponowanych punktów i opiekę merytoryczną sprawować będzie pracownik Muzeum Miejskiego.

Dodatkowo w programie EDD:

9.00-10.30 spotkanie z fotografem
10.00-16.00 warsztaty w terenie

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Miejskie w Nowej Soli

Nowa Sól, ul. Arciszewskiego 13 t 683873640

@ muzeum.pr@nowasol.net » www.muzeum-nowasol.pl

22 września

Nie siedź w domu wędruj z nami... Śladami powstania wielkopolskiego i lubuskich zabytków architektury

spotkanie z twórcą,
wycieczka, spacer

9.00-17.00 serdecznie zapraszamy do udziału w wycieczce turystyczno-krajoznawcza do miejscowości Stare i Nowe Kramsko związanych z powstaniem wielkopolskim. Wędrowka szlakiem powstania wielkopolskiego ze szczególnym uwzględnieniem bitwy o Nowe Kramsko w 1919 roku.

Plan wydarzenia: wyjeżdżamy z Zielonej Góry pociągami do Babimostu. Stamtąd idziemy (można jechać rowerem) do

Nowego Kramska. Rozpoczynamy zwiedzanie miejscowości, poszukując śladów po powstaniu wielkopolskim i bitwie o Nowe Kramsko z 1918 r. Następnie spotykamy się z regionalistą – będziemy rozmawiać o wydarzeniach sprzed lat. Na koniec zapraszamy na poczęstunek oraz wręczenie pamiątek dla wytrwałych turystów. Wracamy do Babimostu i jedziemy koleją do Zielonej Góry.

ORGANIZATORZY:

→ Oddział Zielonogórski PTTK i Koło MORENA

66-111 Nowe Kramsko, ul. Powstańców Wielkopolskich 7 t 696591827

@ beatamusialowska@wp.pl

15 września

Sploty jesieni

11.00-14.00 zapraszamy na aktywną prezentację wybranych zbiorów muzealnych: gręplarnia, cierlica, międlica, kołowrotek krosna. Ekspozycja strojów i tkanin z różnych regionów etnograficznych.

Podczas wydarzenia będzie można zobaczyć zbiory muzealne tworzące czytelny obraz lubuskiej mozaiki kulturowej, w której po II wojnie światowej doszło do zastąpienia niemieckiej ludności przesiedleńcami z różnych obszarów przedwojennej Polski.

zwiedzanie, inscenizacja,
pokaz

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Etnograficzne w Zielonej Górze-Ochli

@ id.danak@muzeumochli.pl t 503511301

www.muzeumochli.pl

7 września

Polskie wątki w niemieckim Sonnenburgu - historyczny spacer ulicami Słońska

wycieczka, spacer

11.00-13.00 zapraszamy na historyczny spacer ulicami Słońska - *Polskie wątki w niemieckim Sonnenburgu*. Wydarzenie zorganizowane dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Spacer rozpocznie się przy Muzeum Martyrologii w Słońsku.

Poprzez niemiecką przeszłość miejscowości, w Słońsku występuje niewiele polskich

wątków historycznych. Jednak występuje kilka motywów wartych jest przypomnienia. Wiążą się one przede wszystkim z więzieniem pruskim oraz kilkoma innymi miejscami na terenie Słońska. Jakże to są wątki, dowiedzieć się będzie można podczas rodzinnego spaceru po Słońsku. Zapraszamy!

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Martyrologii w Słońsku

66-436 Słońsk, ul. 3-go Lutego 54 t 505536306

@ muzeum@slonsk.pl www.muzeum.slonsk.pl

**MUZEUM
MARTYROLOGII
W SŁOŃSKU**

STARY KISIELIN

14 września

Zielonogórski Ośrodek Kultury filia Stary Kisielin (pałac)

wykład, prelekcja, wystawa,
zwiedzanie, koncert

17.00-20.00 zapraszamy do pałacu w Starym Kisielinie. W programie zwiedzanie pałacu, parku, otwarcie wystawy okolicznościowej, prelekcja poświęcona rewitalizacji założenia parkowo-pałacowego w Starym Kisielinie oraz koncert.

Pałac w Starym Kisielinie zawdzięcza swe powstanie rodzinie von Stosch. W latach 1837-1838 Carl Ludwig Hans von Stosch wzniósł skromny dwór, usytuowany we wschodniej pierzei dzieżni gospodarczego, oraz nowe budynki folwarczne. Dwór o prostej formie, prostokątny w rzucie, piętrowy, nakryty był dachem dwuspadowym. W latach 1896-1897 za sprawą Felixa George'a hrabiego von Stoscha doszło do rozbudowy siedziby według projektu samego właściciela. Dostawiony do dworu, od wschodniej strony nowy, większy człon, architekturą i wystrojem nawiązywał do renesansu francuskiego. Z wystroju

i wyposażenia pałacu zachowała się do dnia dzisiejszego m.in. stolarka drzwiowa, okienna, posadzka w holu, klatka schodowa z 1838 r., sztukateria sufitów, a także kominek z umieszczonym herbem rodu von Stosch. Od 1935 r. w wydzierżawionym pałacu organizowane były obozy dla młodzieży (Landjahreim). Po II wojnie światowej pałac był użytkowany przez wojsko radzieckie, następnie mieściły się w nim biura PGR, a w 1959 r. stał się siedzibą Archiwum Państwowego, które działało w tym miejscu do 2014 r.

Wydarzenie uświetni koncert zespołu Ed'Ward zatytułowany „Bo już nic nie musimy...”. Wśród kompozycji granych przez zespół jest miejsce zarówno na liryczne uniesienia, trochę refleksji i przyjaznej zadumy, jak i na mocniejsze aranżacje w klimatach rockowo-bluesowych. Serdecznie zapraszamy!

ORGANIZATOR:

→ Zielonogórski Ośrodek Kultury filia Stary Kisielin

66-002 Zielona Góra – Stary Kisielin, ul. Pionierów Lubuskich 53 t 880227787

@daria.landzwojczak@starykisielin.com.pl www.starykisielin.com.pl

PARTNER:

→ Zielonogórski Ośrodek Kultury

STARY KISIELIN

SULECHÓW

6 września

Spacer po mieście

wycieczka, spacer

10.00-12.00 zwiedzanie Sulechowa z przewodnikiem lubuskim – **Ireneuszem Gorze-
lanym** ze szczególnym uwzględnieniem

architektury funkcjonalnej powstałej w okresie II RP.

ORGANIZATOR:

→ Biblioteka Publiczna Gminy Sulechów

52 66-100 Sulechów, ul. Jana Pawła II t 684553040

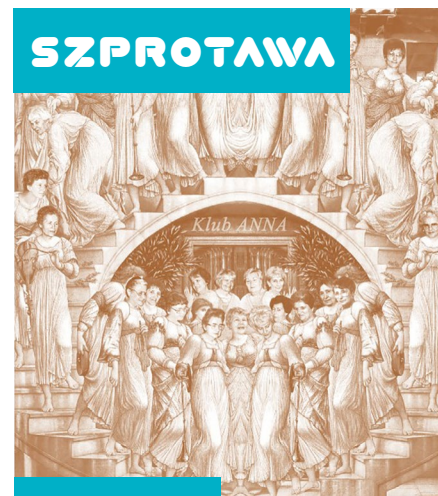
@biblioteka_pub_gm_sul@o2.pl www.bibliotekasulechow.pl

PARTNER:

→ Lubuskie Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych Przewodnik Lubuski

SZPROTAWA

2-27 września

Dusze zaplecione w nici

wystawa, warsztaty

10.00-18.00 zapraszamy na ekspozycję gobelinów i tkanin artystycznych wykonanych przez członkinie klubu ANNA z Zielonej Góry. 6 września 2019 r. autorki prac przeprowadzą warsztaty, w czasie których zaproszona młodzież będzie mogła prześledzić proces tworzenia gobelinów i spróbować swoich sił w tkactwie.

ORGANIZATOR:

→ Miejska Biblioteka Publiczna w Szprotawie

67-300 Szprotawa, al. Niepodległości 16 t 683762603

@mbpszprotawa3@wp.pl www.mbpszprotawa.pl

ARMA CONFINII

PRZEMIANY PÓŻNOŚREDNIOWIECZNEJ BRONI
NA RUBIEŻACH ŚLĄSKA, WIELKOPOLSKI,
BRANDENBURGII I ŁUŻYC

15 września

Promocja książki A. Michalaka *Arma Confinii. Przemiany późnośredniowiecznej broni na rubieżach...*

projekcja, prezentacja

15.00-17.00 zapraszamy na promocję książki **Arkadiusza Michalaka** pt. *Arma confinii. Przemiany późnośredniowiecznej broni na rubieżach Śląska, Wielkopolski, Brandenburgii i Łużyc* połączona z popularnonaukowym wykładem autora pt. *Broń herosów wieków średnich o kulturze rycerskiej średniowiecza*, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru województwa lubuskiego.

W silnie zmilitaryzowanym społeczeństwie średniowiecznym oręż i ekwipunek wojenny stanowiły istotny element życia codziennego ówczesnych mieszkańców

Europy. W bojowym rynsztunku używanym przez wszystkie warstwy ówczesnego społeczeństwa, niczym w soczewce, skupiały się najważniejsze idee ówczesnej kultury. Nie ulega wątpliwości, że badania nad średniowiecznym orężem przyczyniają się do lepszego zrozumienia kultury średniowiecza i to nie tylko w jego materialnym aspekcie, ale również w zakresie umysłowości. Powstała praca podsumowuje aktualną wiedzę na temat późnośredniowiecznej broni używanej w tym okresie przez mieszkańców dzisiejszego województwa lubuskiego. Obejmuje ona ok. 900 zabytków

uzbrojenia, przeważnie dotychczas niepublikowanych, a pozyskanych w wyniku badań archeologicznych na obszarze województwa lubuskiego, przechowywanych w lubuskich muzeach. Autor, wychodząc od małego terytorium, omawia szczegółowo zagadnienia na szerokim tle porównawczym, nie ograniczając się do przypadkowych i wyrywkowych porównań. Zdołał dzięki temu zidentyfikować wiele fragmentarycznie zachowanych przedmiotów,

licznie zalegających w magazynach muzealnych, zlokalizowanych na terenie dzisiejszego województwa lubuskiego. W pracy tej wielokrotnie, nieprzypadkowo i bardzo obficie autor korzysta ze źródeł pisanych. Podobnie traktuje również źródła ikonograficzne, które dzięki osobistym wizytom w miejscu ich przechowywania i samodzielnej dokumentacji, pozwalają uchwycić znaczące detale przedstawionego ekwipunku.

ORGANIZATORZY:

→ Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy
→ Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza
66-008 Świdnica, ul. Długa 27 t 600969396
@ arche9@wp.pl ▶ www.muzeum-swidnica.org

ŚWIDNICA

14 września

Międzypokoleniowy spot. Warsztaty tkania krajek

warsztaty

11.00-15.00 serdecznie zapraszamy do udziału w warsztatach tkania barwnych krajek. Szczególnie gorąco zapraszamy seniorów wraz z wnukami. Pragniemy, aby warsztaty miały charakter międzypokoleniowej wymiany doświadczeń oraz współpracy.

Udział w warsztatach jest bezpłatny. Obowiązują zapisy. Z przyczyn organizacyjnych liczba miejsc jest ograniczona.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze zs. w Świdnicy
66-008 Świdnica, ul. Długa 27 t 68327 3113
@ oswiata@muzeum-swidnica.org
▶ www.muzeum-swidnica.org
PARTNER:
→ Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Archeologicznego Środkowego Nadodrza

ŚWIEBODZIN

13 września

Pamięć jest kluczem

wykład, prelekcja

17.00-20.00 w programie:

- spotkanie z autorem książki *Świebodzińscy bohaterowie Niepodległej. Życiorysy wybrane* – **Krzysztofem Kowanko**;
- Muzeum Utracone *Pamięć jest kluczem* – projekcja filmu;
- spotkanie z autorem książki *Katalog dokumentów miasta Świebodzina oraz ziemi świebodzińskiej z Archiwum Państwowego w Zielonej Górze (XVI-XIX wiek)* – **Tomaszem Kałuskim**.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Regionalne w Świebodziń
66-200 Świebodzin, Plac Jana Pawła II 1
t 684750835 @ biuro@muzeumswiebodzin.pl
➔ www.muzeumswiebodzin.pl

TRZEBIECHÓW

14 września

Mistrzowie Bauhausu i ich ślady w województwie lubuskim

wykład, prelekcja

12.00-15.00 zapraszamy na wykład Bauhausu, zwłaszcza, że w 100-lecie Bauhausu warto przypomnieć, że na terenie województwa lubuskiego pozostawili swój ślad wybitni mistrzowie modernizmu. Był wśród nich Henry van de Velde, belgijski artysta, którego jedynym dziełem w Polsce jest wystrój i częściowe wyposażenie wnętrza dawnego sanatorium w Trzebiechowie (obecnie DPS).

Śladami działalności artystycznej Henry'ego van de Velde są m.in. okucia okien i drzwi, oryginalna kolorystyka wnętrz czy polichromie w ciągach komunikacyjnych wszystkich pięter. Po zakończeniu wykładu pt. *Mistrzowie Bauhausu i ich ślady w województwie lubuskim* zaplanowano zwiedzanie zabytkowych wnętrz dawnego sanatorium.

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszenie na rzecz odnowy i rewitalizacji dzieła Henry'ego van de Velde w Polsce
66-132 Trzebiechów, ul. Sulechowska 1 t 502027820
@ dyrektor@dps.trzebiechow.pl ➔ www.henryvandelve.pl

PARTNER:

→ Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków
→ Powiat Zielonogórski

WSCHOWA

14 września

Splot kultury i edukacji. Europejskie Dni Dziedzictwa, Wschowa 2019

warsztaty, zwiedzanie,
koncert, spektakl, zabawa
dla dzieci

15.00-16.30 warsztat origami w przestrzeni zabytku ulegającego degradacji. Wykorzystamy elementy architektury tzw. białego domku (modernizm) do zabawy i poznania sztuki składania papieru (ul. Głogowska, plac zabaw – Ogródek Jordanowski)

17.00-18.30 spacer ulicami miasta
(start - plac zabaw przy ul. Głogowskiej
(Ogródek Jordanowski))

19.00-20.00 występ Młodzieżowej Orkiestry Dętej Stowarzyszenia Kultury Ziemi Wschowskiej
plac zabaw przy ul. Głogowskiej
(Ogródek Jordanowski)

21.00-22.00 spektakl Teatru Jednego Mo-
stu – *Dziki Dandy* wg sztuki **T. Różewicza**
Białe Małżeństwo
dziedziniec Zamku, pl Zamkowy 7

Stowarzyszenie Czas A.R.T. zaprasza na odkrycie piękna zabytkowej materii królewskiego miasta Wschowa. W ramach obchodów EDD poznamy nowe przestrzenie wokół Starego Miasta, stworzymy piękne origami, wysłuchamy koncertu i zobaczymy sztukę **T. Różewicza**.

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszenie Czas A.R.T.

Wschowa, ul. Głogowska (Ogródek Jordanowski), Park Herbergera, Stare Maisto

☎ 536102109 @ czasart@gmail.com

PARTNER:

→ Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków

→ Muzeum Ziemi Wschowskiej

→ Centrum Kultury i Rekreacji

→ Gmina Wschowa

ZIELONA GÓRA

2-28 września

Trudne początki niepodległości

wystawa

10.00-15.00 zapraszamy do obejrzenia wystawy ze zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze obrazującej drogę do niepodległości i trudne początki państwa polskiego po 1918 r.

Na ekspozycji znajdą się książki, czasopisma, mapy, zbiory ikonograficzne. Temat został ujęty ogólnie, bez odniesienia regionalnego.

ORGANIZATOR:

→ Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze

65-077 Zielona Góra, al. Wojska Polskiego 9 ☎ 684532616

✉ m.radziszewska@wimbp.zgora.pl ▶ www.wimbp.zgora.pl

8 września

Park-obraz. Park Mużakowski w Łęknicy – lubuski zabytek na liście UNESCO

wykład, prelekcja

12.00-13.00 Park Mużakowski – polsko-niemiecki zabytek na liście światowego dziedzictwa UNESCO – zaliczany jest do najwspanialszych założeń parkowych w Europie.

Bogato ilustrowany wykład ukaże jedyny znajdujący się częściowo na terenie województwa lubuskiego zabytek z listy światowego dziedzictwa UNESCO. Prezentacja obejmuje dzieje zespołu parkowo-zamkowego, wraz z przedstawieniem jego twórców, przybliży elementy architektury znajdującej się na terenie parku, a w swojej zasadniczej części wtajemniczy w opis

parku, jego główne – wypracowywane przez księcia Hermanna von Pückler-Muskau – założenia, a także ukaże przebieg prac konserwatorskich, które doprowadziły do wpisania tego wyjątkowego założenia na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze
65-048 Zielona Góra, al. Niepodległości 15 t 683272345
@ wspolpraca@mzl.zgora.pl • www.mzl.zgora.pl

14 września

Europejskie Dni Dziedzictwa w Złotniku

wystawa, zwiedzanie

10.00-16.00 zwiedzanie dworu sołtysiego i gotyckiego kościoła w Złotniku oraz wystawa zabytkowej ceramiki budowlanej.

stropami belkowymi i oryginalną więźbą dachową, detalem kamieniarskim i historyczną dachówką z XVI-XIX w.

Złotnik, dawniej Reinswalde, położony jest na terenie historycznych Dolnych Łużyc. W sercu wsi znajduje się zrujnowany gotycki kościół z XIV/XV w. Kościół okala nieużytkowany cmentarz z zachowanymi w części epitafiami i nagrobkami powstałymi w okresie od XVII do XIX w. Całość założenia otacza kamienny mur z przyporami i zrujnowanym budynkiem bramnym, przy którym znajdują się renesansowy budynek wzniesiony w 1534 r. pełniący pierwotnie funkcję dworu sołtysiego. Dwór zachował pierwotny podział wewnątrz z renesansowymi

Dwór sołtysi i ruiny gotyckiego kościoła w Złotniku to przykład możliwości jakie drzemia w polskim społeczeństwie. Opuszczone od II wojny światowej obiekty zostały zabezpieczone wspólnymi siłami społeczników i Gminy Żary, a dzięki wsparciu Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, przeprowadzone zostały pierwsze prace konserwatorskie. W trakcie odgrzewiania obiektu zabezpieczone zostały duże ilości XIX-wiecznej ceramiki pochodzącej z miejscowej gospody funkcjonującej przy dworze do 1945 r.

ORGANIZATORZY:

→ Stowarzyszenie Region Łużyce
→ Rada Sołecka w Złotniku
Złotnik t 505425122 @ region.luzyce@gmail.com

11 września

Górale czadeccy - historia i tradycje. Spotkanie z Zespołem Górali Czadeckich Jodełki

projekcja, prezentacja,
koncert

17.00-19.00 zapraszamy na występ zespołu Górali Czadeckich *Jodełki*. Górale czadecy, to szczególna grupa etnograficzna polska, która po II wojnie światowej osiedliła się na Ziemiach Odzyskanych. Wciąż kultywują swoje tradycje i zwyczaje, zakładają zespoły, które podczas różnych inicjatyw kulturalnych i okolicznościowych prezentują dziedzictwo przodków: stroje, pieśni i tańce.

W Żaganiu istnieje od 2003 r. jeden zespół górali czadeckich – *Jodełki*. Podczas spotkania, kierownik artystyczny zespołu, **Mirosław Delost**, za pomocą prezentacji multimedialnej przedstawi historię górali czadeckich, opowie też o zespole. Zespół *Jodełki* podczas koncertu zaprezentuje pieśni i tańce bukowińskie.

ORGANIZATOR:

→ Miejska Biblioteka Publiczna im. Papusy w Żaganiu

Żagań, ul. Szprotawska 4 ☎ 684776482

@ u.sitarz@mbpzagan.pl ▶ www.mbpzagan.pl

PARTNER:

→ Pałac Książęcy sp. z o.o.

→ Urząd Miasta Żagań

14 września

Historia Żarskich Zakładów Przemysłu Odzieżowego

wykład, prelekcja, wystawa

12.00-16.00 zapraszamy na spotkanie połączone z prelekcją, które wzbogaci wystawa fotograficzna dokumentująca odbudowę Żarskich Zakładów Przemysłu Odzieżowego po II wojnie światowej. W spotkaniu wezmą udział m.in. byli pracownicy, którzy przyjechali do Żar z różnych zakątków kraju, by odbudować ŻZPO.

Żarskie Zakłady Przemysłu Odzieżowego zaczęły działać od 1945 r. jako Państwowa Fabryka Konfekcyjna, podlegająca Dolnośląskiemu Zjednoczeniu Przemysłu Konfekcyjnego we Wrocławiu i Centralnemu

Zarządowi Przemysłu Włókienniczego w Łodzi. Przed wojną zakłady należały do Firmy Theodor Kosak Mechanische-Weber-Sorau, a następnie do I.G. Frenzel. Przejęcie fabryki pod zarząd państwowy nastąpiło 20 października 1945 r. Wtedy stała się oddziałem Zjednoczenia we Wrocławiu. Od 1 września 1947 r. fabryka usamodzielniała się i przyjęła nazwę Państwowej Fabryki Przemysłu Konfekcyjnego nr 6 w Żarach, natomiast ostateczną nazwę Żarskie Zakłady Przemysłu Odzieżowego, przyjęła 10 października 1948 r. Zgodnie z zarządzeniem

Ministra Przemysłu i Handlu przedmiotem działania zakładu była produkcja odzieży o zasadniczym asortymencie, tj. płaszczy popielinowych damskich i męskich. W skład przedsiębiorstwa wchodziły oddziały A i B; oddział A składał się z: szwalni, krojowni, magazynów i administracji; oddział B posiadał szwalnię oraz wydziały pomocnicze: laboratorium, transport, kotłownia oraz warsztaty naprawcze. Przedsiębiorstwem zarządzał dyrektor przy pomocy swoich

zastępców – ds. technicznych i ds. administracyjno-handlowych. Struktura organizacyjna zakładu przez lata nie ulegała poważniejszym zmianom. Przedsiębiorstwo posiadało zakłady pomocnicze w Gubinie i Żaganiu. Żarskie Zakłady Przemysłu Odzieżowego zakończyły swoją działalność jako przedsiębiorstwo państwowe dnia 29 grudnia 1995 r.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Pogranicza Śląsko-Lużyckiego

68-200 Żary, pl. Kard. S. Wyszyńskiego 2 t 603374574

@jjakubiak61@wp.pl ▶ www.muzeumzary.pl

KOORDYNATOR WOJEWÓDZKI:

→ Muzeum Ziemi Wschowskiej

67-400 Wschowa, pl. Zamkowy 2

Crażyna Strózik @eddlubuskie@gmail.com

Marta Małkus @muzeum.wschowa@gmail.com

→ Ogólnopolska Inauguracja EDD we Wschowie jest finansowana przez:

Narodowy Instytut Dziedzictwa - program *Wspólnie dla Dziedzictwa*

Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Gminę Wschowa

Stowarzyszenie Czas A.R.T.

Muzeum Ziemi Wschowskiej

TEKSTY:

→ Organizatorzy

FOTOGRAFIE:

→ ze zbiorów: organizatorzy oraz Narodowy Instytut Dziedzictwa

→ na okładce: Park Mużakowski, fot. ze zbiorów archiwalnych OT NID w Opolu

PROJEKT IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ EDD:

→ Zofia Oslislo-Piekarska, Waldemar Węgrzyn / Printscreens

SKŁAD I ŁAMANIE:

→ Ewelina Skut

DRUK:

→ Drukarnia Kolumb

© wszelkie prawa zastrzeżone

Narodowy Instytut Dziedzictwa

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

NUMER ISBN 978-83-66160-27-9

Wschowa 2019

PATRONAT HONOROWY:

Patronat Honorowy Marszałek
Województwa Lubuskiego
Elżbiety Anny Polak

WOJEWODA LUBUSKI
WŁADYSŁAW DĄJCZAK

Lubuski
Wojewódzki
Konserwator
Zabytków

Fot. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Najbardziej interesująca trasa turystyki industrialnej w Polsce.

Łączy 42 wyjątkowe obiekty zlokalizowane
w 26 miejscowościach województwa śląskiego.

Wyrusz w trasę, by dowiedzieć się jak niegdyś wyglądała
praca górników, jakimi sposobami warzono piwo, jak mieszkali
pracownicy kopalni i hut oraz czym drukowano prasę.
Poznaj lepiej szlak pełen industrialnych perełek,
wyjątkowych przestrzeni i niezwykłych opowieści.

RMF
FM

NAJLEPSZA MUZYKA

Dzięki aplikacji RMF ON posłuchasz w swoim
telefonie i tablecie radia RMF FM
oraz 100 innych stacji radiowych
z portalu RMF ON.
Pobierz!

www.rmfon.pl

Available on the
App Store

POBIERZ Z
Google play

Windows
Phone

Zeskanuj kod
SNAP CHAT
i oglądaj na żywo
radio RMF
od kuchni.

SNAPCHAT: radio.rmffm

zabytkomania

ogólnopolski konkurs filmowy / nid.pl

informacje o konkursie na stronie
www.zabytkomania.pl

projekt kaszuba-dębska

**DROGA
DO WOLNOŚCI**

na twoje zgłoszenie czekamy
do 31 października 2019 roku

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATURAL HERITAGE BOARD OF POLAND

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO NIEPODLEGŁA NA LATA 2017-2022

